

најпрометнија узастопна три мјесеца, јер тада ниво заштите не смије бити мањи од једне категорије испод утврђене категорије.

- (2) Једно кретање из става (1) овог члана представља једно полијетање или једно слијетање.
- (3) Ниво заштите који се обезбјеђује на аеродрому за потребе спасавања и гашења пожара треба да буде једнак категорији аеродрома која је утврђена примјеном принципа у Табели 1.
- (4) Категорија аеродрома се утврђује из Табеле 1 и заснива се на најдужим ваздухопловима који обично користе аеродром и ширини њиховог трупа. Да би се категорисали ваздухоплови који користе аеродром, прво је потребно процијенити њихову укупну дужину и ширину трупа. Ако је, након одабира категорије која одговара укупној дужини најдужег авиона, ширина трупа тог авиона већа од максималне ширине у Табели 1, колона 3, за ту категорију, тада ће категорија аеродрома за тај ваздухоплов бити већа за једну категорију.
- (5) Током предвиђених периода смањене активности, расположиви ниво заштите не смије бити нижи од оног који је потребан за највишу категорију авиона за који се планира користити аеродром током наведеног времена, без обзира на број кретања."

Члан 3.

- (1) Члан 6. се мијења како слиједи:
Став (1) се брише.
Став (2) постаје став (1).
Став (3) постаје став (2).
Став (4) постаје став (3).
- (2) Додају се нови ставови (4), (5) и (6) који гласе:
"(4) Током летачких операција потребно је одредити довољан број обученог и компетентног особља које ће бити лако доступно за вођњу спасилачким и ватрогасним возилима и за управљање опремом у максималном капацитету. Ово особље треба да буде распоређено тако да се обезбиједи постизање минималног времена одзива и да се у потпуности може одржавати континуирана примјена средстава за гашење пожара одговарајућом брзином. Такође, потребно је обезбиједити да особље користи ручна ватрогасна цријева, мердевине и другу спасилачку и ватрогасну опрему која се обично користи у операцијама спасавања и гашења пожара у ваздухоплову.
- (5) У одређивању минималног потребног броја спасилачког и ватрогасног особља, потребно је извршити анализу ресурса потребних за обављање задатака и документовати број чланова особља у аеродромском приручнику.
- (6) Смјернице о коришћењу анализе ресурса за обављање задатака из става (5) овог члана утврђене су Приручником о аеродромским услугама (ИКАО Док. 9137) Дио 1."

Члан 4.

- У члану 14. став (2) мијења се и гласи:
- "(2) Минималан број спасилачко-ватрогасног особља у свакој смјени одређује се према анализи ресурса која се одређује у складу са Приручником о аеродромским услугама (ИКАО Док. 9137) Дио 1 и исти треба бити документован у аеродромском приручнику."

Члан 5.

У члану 14. Табела број 2. Особље спасилачко-ватрогасне службе према категорији аеродрома се брише.

На основу члана 16. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02, 102/09 и 72/17) и члана 14. став (1) Закона о ваздухопловству Босне и Херцеговине ("Службени гласник БиХ", бр. 39/09 и 25/18), генерални директор Дирекције за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине доноси

ПРАВИЛНИК О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ПРАВИЛНИКА О СПАСИЛАЧКО-ВАТРОГАСНОЈ СЛУЖБИ НА АЕРОДРОМУ

Члан 1.

- (1) У Правилнику о спасилачко-ватрогасној служби на аеродрому ("Службени гласник БиХ", бр. 47/07, 85/10, 101/10 и 95/11) у члану 3. под тачком а) иза ријечи "правилну организацију" додају се ријечи:
а) "стручно оспособљавање", а наставак текста остаје исти.
- (2) У члану 3. након тачке х) додаје се тачка и) која гласи:
"и) обавезно исту на аеродромима када се опслужују операције комерцијалног ваздушног саобраћаја."

Члан 2.

Члан 5. мијења се и гласи:

- (1) Ниво заштите који се обезбјеђује на аеродрому за потребе спасавања и гашења пожара мора одговарати категорији аеродрома утврђеној примјеном принципа у Табели 1, осим у случају када је број кретања ваздухоплова у највишој категорији, који уобичајено користе аеродром, мањи од 700 операција у

Члан 6.

Члан 19. мијења се и гласи:

- (1) Аеродром обезбјеђује главна и комплементарна средства за гашење пожара.
- (2) Главно средство за гашење пожара мора бити:
 - а) пјена која задовољава минимални ниво перформанси А; или
 - б) пјена која задовољава минимални ниво перформанси В; или
 - ц) пјена која задовољава минимални ниво перформанси С; или
 - д) комбинација ових средстава;
 с тим да главно средство за гашење пожара на аеродромима у категоријама 1 до 3 задовољава ниво перформанси В или С пјене.
- (3) Комплементарно средство за гашење пожара је суви хемијски прах погодан за гашење угљоводоничних пожара.
- (4) Код избора сувог хемијског праха који се користи са пјеном, мора се pazити на његову компатибилност.

Члан 7.

Члан 20. мијења се и гласи:

- (1) Количина воде за производњу пјене и комплементарног средства које треба обезбједити на спасилачким и ватрогасним возилима морају бити у складу са категоријом аеродрома утврђеном чланом 5. и Табелом 1, с тим да се за категорије аеродрома 1 и 2 до 100 процената воде може замијенити комплементарним средством. У сврху замјене

средства за гашење пожара, 1 kg комплементарног средства узима се као еквивалент 1,0 литру воде за производњу пјене која задовољава ниво перформанси А.

- (2) Количина воде спецификована за производњу пјене је заснована на стопи примјене од 8,2 L/min/m² за пјену која задовољава ниво перформанси А, 5,5 L/min/m² за пјену која задовољава ниво перформанси В и 3,75 L/min/m² за пјену која задовољава ниво перформанси С.
- (3) Када се користи било које друго комплементарно средство, потребно је провјерити пропорције замјене.
- (4) На аеродромима, на којима се планирају операције ваздухопловима већим од просјечне величине у датој категорији, потребно је прерачунати количину воде и сходно томе повећати количину воде за производњу пјене и брзину испуштања пјенастог раствора.
- (5) Смјернице за одређивање количине воде и брзине испуштања на основу највећег теоретског авиона у датој категорији доступне су у Поглављу 2 Приручника о аеродромским услугама (ИКАО Док. 9137) Дио 1.
- (6) Смјернице о одређивању количина воде и брзина испуштања засноване на највећој укупној дужини авиона у датој категорији доступне су у Поглављу 2 Приручника о аеродромским услугама (ИКАО Док. 9137) Дио 1.
- (7) Минимална количина средстава за гашење пожара дата је у Табели 4.

Табела 4. Минималне употребљиве количине средстава за гашење пожара

Пјена која задовољава ниво перформанси А		Пјена која задовољава ниво перформанси В		Пјена која задовољава ниво перформанси С		Комплементарна средства		
Категорија аеродрома	Вода (L)	Брзина испуштања пјенести раствор/по минути (L)	Вода (L)	Брзина испуштања пјенести раствор/по минути (L)	Вода (L)	Брзина испуштања пјенести раствор/по минути (L)	Суви хемијски прахови (kg)	Брзина испуштања (kg/секунди)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1	350	350	230	230	160	160	45	2.25
2	1 000	800	670	550	460	360	90	2.25
3	1 800	1 300	1 200	900	820	630	135	2.25
4	3 600	2 600	2 400	1 800	1 700	1 100	135	2.25
5	8 100	4 500	5 400	3 000	3 900	2 200	180	2.25
6	11 800	6 000	7 900	4 000	5 800	2 900	225	2.25
7	18 200	7 900	12 100	5 300	8 800	3 800	225	2.25
8	27 300	10 800	18 200	7 200	12 800	5 100	450	4.5
9	36 400	13 500	24 300	9 000	17 100	6 300	450	4.5
10	48 200	16 600	32 300	11 200	22 800	7 900	450	4.5

Напомена - Количине воде приказане у колонама 2 и 4 засноване су на просјечној укупној дужини ваздухоплова у датој категорији.

- 4) Количина концентрата пјене који се одвојено налазе на возилима и који се користе за производњу пјене мора бити пропорционална количини обезбијеђене воде и одабраном концентрату пјене.
 - 5) Количина концентрата пјене који се налази на возилу треба да буде довољна да произведе најмање два пуњења пјенастог раствора.
 - 6) Треба обезбиједити допунске залихе воде за експедитивну допуну спасилачких и ватрогасних возила на мјесту несреће ваздухоплова.
 - 7) Када се на аеродрому обезбјеђује комбинација пјене различитог нивоа перформанси, укупну количину воде коју треба обезбиједити за производњу пјене треба израчунати за сваку врсту пјене, а дистрибуцију ових количина треба документовати за свако возило и примијенити на свеукупни захтјев који се односи на гашење пожара и спасавање.
 - 8) Брзина испуштања пјенастог раствора не смије бити мања од брзина приказаних у Табели 4.
 - 9) Комплементарна средства морају бити у складу са одговарајућим спецификацијама Међународне организације за стандардизацију (ISO).
 - 10) Брзина испуштања комплементарних средстава не би требало да буде мања од вриједности приказаних у Табели 4.
 - 11) Суве хемијске прахове треба замијенити само средством које има еквивалентне или боље могућности гашења пожара за све врсте пожара гдје се очекује да ће се користити комплементарно средство.
 - 12) На аеродрому треба одржавати резервну залиху концентрата пјене, еквивалентну 200 процената количина утврђених у Табели 4, за потребе допуњавања возила.
- Напомена - Концентрат пјене, који се на ватрогасним возилима налази у већој количини од наведене у Табели 4, може доприносити резерви.
- 13) На аеродрому треба одржавати резервну залиху комплементарног средства, еквивалентну 100 процената количине утврђене у Табели 4, за потребе допуњавања возила. Потребно је укључити довољно потисног гаса да би се могло искористити ово резервно комплементарно средство.
 - 14) Аеродроми категорије 1 и 2, који су замијенили до 100 процената воде комплементарним средством, треба да имају резервну залиху комплементарног средства од 200 процената.
 - 15) Када се очекује велико кашњење у допуњавању залиха, количину резервне залихе под чланом 5. треба повећати у складу са проценом ризика.
- (9) Смјерницама о спровођењу анализе ризика у сврху одређивања количина резервних средстава за гашење пожара утврђене су у Дијелу 1 Приручника о аеродромским услугама (ИКАО Док. 9137).

Члан 8.

У члану 22. додаје се нови став (6) који гласи:

- "(6) Комплетно спасилачко и ватрогасно особље за одзив мора имати заштитну одјећу и респираторну опрему којом им се омогућава да дјелотворно обављају своје дужности."

Члан 9.

Члан 26. став (1) мијења се и гласи:

- (1) "Минимална средства за гашење пожара на хелидрому на земљи и објекту дата су у табелама 6 и 7. у наставку овог става.

Табела 6. Минимална средства за гашење пожара на хелидрому на земљи

Категорија хелидрома	Дужина хеликоптера m	Пјена ниво В	Допунска средства			
		Вода (l)	Раствор пјене (l/min)	Прах (kg)	Халони (kg)	CO2 (kg)
H1	do 15	500	250	23	23	45
H2	od 15-24	1000	500	45	45	90
H3	od 24-35	1600	800	90	90	180

Табела 7. Минимална средства за гашење пожара на хелидрому на објекту

Категорија хелидрома	Дужина хеликоптера m	Пјена ниво В	Допунска средства			
		Вода (l)	Раствор пјене (l/min)	Прах (kg)	Халони (kg)	CO2 (kg)
H1	do 15	2500	250	45	45	90
H2	od 15-24	5000	500	45	45	90
H3	od 24-35	8000	800	45	45	90

Члан 10.

У члану 47. став (3) мијења се и гласи:

- "(3) Сва возила, осим возила која се одазову прва, која су потребна за испоруку количина средстава за гашење пожара, морају обезбиједити континуирану примјену средстава за гашење пожара и стићи за највише четири минуте од почетног позива.

Члан 11.

У члану 47. додају се нови ставови (7) и (8) који гласе:

- "(7) Да би се оперативни циљ испунио што потпуније у условима слабијим од оптималне видљивости, посебно током операција при слабој видљивости, треба обезбиједити одговарајуће усмјеравање, опрему и/или процедуре за спасилачко-ватрогасне службе.
- (8) Треба користити систем превентивног одржавања спасилачких и ватрогасних возила како би се обезбиједила дјелотворност опреме и поштовање предвиђеног времена одзива током радног вијека возила."

Члан 12.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Број 1-3-02-2-202-1/23
09. марта 2023. године
Бања Лука

Генерални директор
Чедомир Шушњар, с. р.